Smågossarna som träffade trollen

I ett torp bodde en gång i forna dagar en fattig familj. De hade många barn, och två av sönerna, som var ganska stora, måste ständigt stryka omkring i bygden och tigga. Därför var de väl bekanta med alla genvägar och stigar genom skog och mark.

En gång skulle de gå till en avlägsen by och tog en ny stig genom en myr där de aldrig varit förr. Plötsligt hade de tappat bort den smala stigen och innan de visste ordet av, var de mitt i den djupaste skogen och mörkret föll på.

Då det inte var någon idé att fortsätta den kvällen, gjorde de upp eld och byggde sig en liten koja av grankvistar. De rev upp ljung och mossa, som de kunde sova på.

En stund efter att de hade lagt sig, hörde de någon, som snörvlade och sniffade. Gossarna spände öronen och lyssnade noga efter, om det kunde vara djur eller skogstroll de hörde. Men så hörde de en mörk röst en bit bort som sa:
"Det luktar människor här!"
Därpå liksom skälvde marken av tunga steg, och då förstod de att stortrollen var ute.

"Hjälp, vad ska vi nu göra?" sa den yngste gossen till sin storebror.

"Åh, stå kvar där du är under granen, men var beredd att springa när jag ropar. Så ska jag se vad jag kan göra", sa den andre och tog med sig deras lilla yxa de alltid bar med sig för att hugga ved.

Nu såg de tre troll närma sig och de var så stora att deras huvuden var jämnhöga med grantopparna. Men, trollen hade bara ett enda öga att dela på, alla tre tillsammans. De hade alla ett hål i pannan för ögat och turades om att använda det. Trollet som gick först hade ögat och de båda andra gick efter och höll i det första trollet så de inte skulle gå fel.

"Spring!" sa storebror.

Lillebror sprang förstås och trollen sprang efter. Under tiden, kom den äldre brodern bakom dem och högg till det bakersta trollet i hälen, så att det gav till ett gräsligt vrål. Då blev det första trollet så rädd, att det spratt till och släppte ögat. Storebordern fångade det innan

det rullade ur sikte. Det var stort som en badboll och så skarpt, att pojken kunde se allt som hände som på ljusa dagen när han tittade genom det, fast det var kolmörkt i skogen.

Då trollen märkte att han hade tagit deras öga, och dessutom huggit en av dem i foten, började de hota gossen med alltmöjligt ont, om han inte genast gav dem ögat tillbaka.

"Jag är inte rädd för er" sade gossen. "Nu har jag tre ögon, och ni har inget! Låter ni oss inte vara ifred ska jag hugga er i alla era tår!"

Då trollen hörde detta, blev de rädda. De lovade guld, bara gossarna gav dem deras enda öga tillbaks. Det tyckte gossarna lät bra, men de ville se guldet innan de lämnade över ögat.

Trollen klagade och sa att de inte kunde gå och hämta något guld, om de inte såg vägen, men gossarna gav sig inte. Till slut gastade trollen på trollmor och efter en stund svarade en arg röst från ett fjäll långt norrut.

De blinda trollen ropade, att trollmor skulle komma fort med så mycket guld smågossarna kunde bära. Snart skalv marken igen och trollmor kom klivande med två stora hinkar, fulla med guld. När hon såg smågossarna ville hon genast mosa dem, men trollen sa åt henne att akta sig för de små otäckingarna om hon inte ville förlora sitt öga, hon med.

När pojkarna fyllt sina knyten med guld, fick trollen sitt öga och drog norrut med trollmor. Sedan den dagen, har ingen besvärats av troll i den skogen. Och gossarna, de gick hem till sin familj och behövde aldrig tigga mer.

Den här sagan (i lite längre och mer detaljerad version) är en folksaga som skrevs ner i Norge under 1800-talet av folklivsforskarna Ambjörnsen och Moe. Sagan är med i en samlingen Norske Folkeeventyr.

Sugen på fler sagor om troll? Leta upp De tre bockarna Bruse, eller den lite ruskigare Sagan om pojken som åt ikapp med trollet, på närmsta bibliotek eller på nätet.